

# TALLINNA HUVIKESKUS KULLO

## Flöödiõpe

### I Üldosa

**Õppeaja kestvus:** 1-7 õppeaastat, vastavalt õpilase soovile

**Maht tundides:** 1 või 2 tundi nädalas, 37 või 74 tundi õppeaastas

**Õppekeel:** eesti keel, vene keel, saksa keel

**Õppevormid ja meetodid:** individuaalne õppetund, ansamblimäng, esinemised festivalidel, kontserdid, kontsertide külastused.

**Vastuvõtutingimused:** eelnevalt täidetud avaldus, huvi muusika vastu, õpimotivatsiooni olemasolu, individuaalne vestlus, õpilase vanus 6-19 eluaastat, eelnevad muusikalisi teadmisi ei nõuta.

**Õppevaldkond:** muusika ja kunst

**Lisaained:** solfedžo

**Dokument lõpetamisel:** õppeaasta lõpus väljastatakse tunnistus

### II Õppe-ja kasvatustöö eesmärgid

Huviringi eesmärgiks on pakkuda huvikooli lastele ja noortele muusikaliste teadmiste ja oskuste omandamist. Võttes arvesse õpilaste muusikalisi eelistusi ja individuaalseid andeid on õpilastel võimalik omandada neile sobiva instrumendi mängimise oskused (flööt, plokkflööt). Kuna huvihariduse üldiseks eesmärgiks on võimaldada õpilastel omandada täiendavalt neid oskusi ja teadmisi, mida põhi- ja keskkooli õppekava ei paku, siis flöödiõppe peamiseks ülesandeks on muusikaalaste teadmiste ja musitseerimise arendamine.

Muusikaõpetuse laiemaks eesmärgiks on harmoonilise isiksuse kujundamine ja arendamine muusika õppimise ja koosmusitseerimise kaudu. Flöödiõpetuse eesmärgiks on huvi äratamine muusika vastu, lisaks sellele omandab laps flöödi õppimisel õige hingamise, mis on vajalik rääkimisel ja laulmisel.

Läbi flöödimängu äratatakse lapses muusikahuvi, arendades tema kujundlikku mõtlemist ja fantaasiat, rütmi- ja muusikatunnetust, artikulatsiooni ja fraseerimist, kuulmisteravust, vormitaju ning hingamist, samuti sõrmetehnikat ja tööharjumust. Õppetöö käigus toimub ka õpilase muusikaliste eelistuste ja omaloomingu toetamine ning järk-järguline arendamine, samuti rahvamuusika seostamine selle taustsüsteemiga, milleks on rahvakalender, tavad, kombed ja tantsud.

Kokkuvõtvalt on flöödiõppe eesmärgiks võimaldada muusikaliste põhioskuste omandamist iseseisvaks musitseerimiseks, edastada elementaarseid teadmisi flöödi mängust, lähtudes õpilase muusikalistest eeldustest.

Õppekava kirjeldus:

- Õppekava omandamise võib toimuda kolmel tasemel.
- Õppetöös lähtutakse õpilaste muusikalistest võimetest. Arvestades seda nii tunni ülesehitusel kui ka repertuaari valikul.
- Muusikaliselt andekamad lapsed valmistatakse soovi korral ette edasiõppimaks erinevates muusika õppeasutustes.
- Õpilaste loovuse ning õppimisoskuse arendamine toimub läbi mitmekesise repertuaari ja erinevate muusikaliste loovülesannete.
- Õppekava arengus järgitakse muusika arengu erinevaid huvihariduse arengusuundi

mujal maailmas (orffi instrumentariumi kasutamine tundides, repertuaari valikul lähtumine erinevate maade rahvamuusikast, jne). Vastavalt vajadustele kasutatakse ansambelis ka teisi instrumente (viul, tšello, kitarr jne).

- Võetakse arvesse uusi õpilase arengut käsitlevaid teadmisi/uuringuid, viiakse läbi muusika valdkonna huvihariduse positiivsete kogemuste seiret.
- Õpetaja täiustab oma metoodilist pagasit uute meetodite ning võtetega.

### III Õppetöö sisu

Õppeprotsessis lähtutakse õpilase individuaalsusest, muusikalistest võimetest ja ka seatud eesmärkidest. Mõned õpilased valivad ka ainult esimese taseme, taseme II ja III valik oleneb õpilase võimekusest ja motivatsioonist edasi õppida.

Tundides käsitletakse järgnevaid valdkondi ja žanre: eesti ja erinevate maade rahvamuusikat, lastelaule, kiriku koraale, teiste rahvaste folkloori, keskaja laule ja tantse, renessansi laule, tantse ja süite, barokk tantse, sonaadi osasid.

#### Tase I (1. ja 2. õppeaasta)

Tegevused õppetöös:

- pilliga tutvumine ja heli tekitamine
- pärimusmuusikast pärit lugude mängimine - eelkõige lauluviisid ja erinevate pärimusmuusika puhkpillide repertuaari mängimine
- tehnikat ja muusikataju arendavate harjutuste mängimine

Mängutehnilised oskused:

- pillimängu asend: keha asend, tasakaalu leidmine, sõrmede ja käte asend, pilli hoid, huulte asend
- hingamine, ühtlane puhumine, keele töö
- sõrmestus
- lugude meloodiline ja vormiline ülesehitus (motiiv, fraas)
- 2-4 heliredelit (C-, G-, D-, F-duur ja e-, a-, d-moll, (loomulik, harmooniline, meloodiline), heliredeli üles-alla mängimine, kolmkõlad

Mõisted:

- meloodia, meloodia ülesehitus, fraasid, motiiv, osa, läbimäng
- lauluviis (regilaul, riimiline laul), laulumäng, pärimusmuusika puhkpillid (karjapasun, torupill, roopill, karjavile, parmupill, pajuville, pikkvile, sokusarv)
- helistik, duur, moll, kolmkõla
- bordun

#### Tase II (3. ja 4. õppeaasta)

Tegevused õppetöös:

- tutvumine tantsumuusikaga eesti pärimuskultuuris: tuleb õppida mõistma ja praktikas rakendama tantsu ja muusika omavahelisi seoseid (vormilised, tempolised, karakterilised)
- tutvumine erinevate arhiivilindistustega erialatundides ja arutelu koos õpetajaga
- tutvumine improviseerimise ja varieerimise elementaarsete põhimõtetega
- enda ja kaasõpilaste pillimängu kuulamisoskuse arendamine, kuuldu analüüsimine
- tutvumine teiste rahvaste muusikaga
- rahvapärased kaunistusvõtted
- heliredelid kuni kolme märgini, nende põhikolmkõlad, mängimine erinevate

strijhidega

- harmoonia põhialustega tutvumine
- elementaarsed teadmised erinevate lugude tüüpidest (labajalg, polka, reinlender, masurka, marss, jne)
- noodist lugemise harjutamine
- lihtsamate lugude transponeerimine õpitud helistike piires

Mõisted:

- rütm, meetrum, taktimõõt, tempo
- rahvalaul, rahvamäng, rahvatants, labajalg, polka, reinlender, masurka, marss,
- variatsioon, improvisatsioon
- strijhid: legato, staccato, portato, non-legato
- rahvapärased kaunistusvõtted: trillerid, eellöögid, rõhud, fraseerimine
- harmoonia põhifunktsioonid
- variatsioon, improvisatsioon

### **Tase III (5-7. õppeaasta)**

Tegevused õppetöös:

- tantsumuusika mängimine ning tutvumine erinevate variantidega
- tehnikat ja muusika taju arendavate harjutuste mängimine
- improviseerimise ja varieerimise harjutamine, oma muusikalise väljenduse arendamine
- mõne lihtsama pilliloo õppimine arhiivilindi järgi
- saate- ja kaashääle kujundamine
- erinevate rahvaste muusika mängimine

Mängutehnilised oskused:

- heliredelid kuni nelja märgini, nende põhikolmkõlad, tertsid
- noodimaterjali kasutamine lisaks kuuldelisele lugude omandamisele, mängitavate lugude kirjanemise oskuse arendamine
- rahvapärased kaunistusvõtted ja stiililemendid (näiteks: rõhud)
- laadid

Mõisted:

- harmoonia põhifunktsioonid
- kaashääl, iseseisev saatehääl
- rahvamuusika stiililemendid, esitusstiil
- helilaadid: dooria, früügia, lüüdia, miksolüüdia, pentatoonika

Flöödiringis on õpilaste motiveerimiseks väga tähtsal kohal kontserttegevus. Igaks kontserdiks valmistame ette iseseisva kava, mis sisaldab endas nii ansamblipalasisid kui ka sooloonumbreid. Õpilane peab olema võimeline end tutvustama ja lühidalt rääkima ettekandele tulevast palast. Kontserdid on üheks meeldivamaks sündmuseks nii esinejatele kui ka vanematele. Kontserdid arendavad õpilastes esinemisoskust ja julgust pakkuda endast parimat ja vastu saada publiku positiivseid emotsioone.

## **IV Oodatavad õpitulemused**

### **Tase I**

Programmi läbinud õpilane:

- on omandanud flöödi elementaarse mänguoskuse
- tunneb eesti rahvalaulu liike, pärimusmuusika puhkpillide repertuaari ja muid pillilugusid
- oskab esitada flöödiga iseseisvalt kuulmisele ja mälule toetudes lihtsamaid lugusid

## **Tase II**

Programmi läbinud õpilane:

- on omandanud flöödimängu baastehnika
- tunneb eesti pärimustantse ja nendele iseloomulikke muusikalisi tunnuseid
- oskab iseseisvalt mängida flöödil lihtsamaid lugusid kuulmise järgi ja mälule toetudes
- tunneb noodikirja ja oskab noodist mängida
- on omandanud algteadmised improviseerimisest ja varieerimisest, oskab algelisel tasemel teadmisi rakendada praktikas

## **Tase III**

Programmi läbinud õpilane:

- valdab flööti heal tasemel,
- oskab musitseerida erinevates koosseisudes,
- suudab ise välja mõelda, kirja panna ja seada erinevatele koosseisudele lihtsamaid omaloomingulisi lugusid,
- oskab kujundada meloodiale sobivaid kaas- ja saatehääli,
- oskab improviseerida.

## **Ansamblimäng**

Koosmängu eesmärgiks on anda koosmusitseerimise kogemus, toetada erialaaines tehtud tööd ja luua alus iseseisvaks osalemiseks muusikaalases tegevuses.

Esimesel tasemel õpitakse koosmängu eriala õpetuse raames. Teisel ja kolmandal tasemel moodustatakse rühmad erinevatest pillidest (plokkflööt, flööt, rütmipillid, klahvpillid, kitarr, viiul, kannel jne).

Ansamblimäng harjutab õpilasi lisaks iseendale ka teisi kuulama ja nendega arvestama.

## **V Hindamine/ tagasisidestamine**

Töö käigus saavad õpilased pidevalt tagasisidet. Igal õpilasel on individuaalpäevik, kus kajastub osavõtt tunnist, töösisu tunnis, kodused ülesanded ja tagasiside. Päevik tagab järjepideva ülevaate õpitavast materjalist nii lapsele kui ka vanematele. Päevikus on ka õpetaja kontaktandmed (telefon ja e-mail) täiendava tagasiside saamiseks õpetajalt.

Õppeaasta lõpus saavad õpilased eKooli kaudu lühikese tagasiside kogu õppeaasta kohta. Oluline on õpilaste individuaalne tunnustamine, sest õpilased on erinevate võimetega, Seega eesmärgiks pole mitte õpilaste absoluutse taseme võrdlemine, vaid iga õpilase individuaalsete saavutuste mõõtmine ja tunnustamine.